

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 2. Præsentia Dei de futuris liberis cun libertate humana componitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

nitari: sed aternitas est tota simul; ergo correspondent toti aternitati. Rursus: aternitas est infinita complectens omnes temporis differentias per suam essentiam: sed est ab aeterno: ergo ab aeterno complectitur omnes temporis differentias: ergo ab aeterno sunt illi praesentes omnes temporis differentiae: ergo ab aeterno illi coexistunt. Hoc vnum fundamentum male deceptit Thomistas, quod facile corruiere videbunt si necum notent. Aternitas Dei est duplex, quaedam intrinseca Deo identificata cum ipsa, indiuisibilis, & tota simul, quia nihil intrinsecum Dei diuisibile est, neque successiue potest existere. Alia est extrinseca Deo, quae praeter suam entitatem dicit correspondentiam ad tempus extrinsecum successiue fluens, & coexistentiam cum hoc tempore extrinsecum, quam extrinsecam esse sic probat. Coexistentia Dei cum tempore extrinsecum dicit extrinsecam Dei, & existentiam temporis extrinseci: sed existentia temporis est extrinseca Deo: ergo illius coexistentia ratione huius extremi extrinseca erit Deo. Similiter aternitas intrinseca Dei permanens est, ut iam dixi, aternitas autem extrinseca, seu coexistentia ad tempus extrinsecum necessarii est successiua. Ratio praesto adest: non potest existere coexistentia ad tempus nisi in ea mensura, in qua existit tempus, sed tempus, non existit simul, sed successiue & non simul existit: ergo. Ex hac doctrina facile respondeo: Creatura coexistit aternitati intrinsecae, concedo maiorem: coexistit aternitati extrinsecae, nego maiorem: seu subdistinguo: coexistit toti aternitati extrinsecae, nego maiorem: coexistit tempori determinato inclusio in aternitate extrinseca, concedo maiorem. Sed aternitas est tota simul, distinguo maiorem aternitas intrinseca concedo maiorem: extrinsecae, nego maiorem. Ergo creatura, seu futurum coexistit toti aternitati: distinguo consequens: toti aternitati extrinsecae, nego consequentiam: toti aternitati intrinsecae, subdistinguo: coexistit toti aternitati intrinsecae in sua differentia temporis, in qua existit concedo consequentiam: coexistit toti aternitati intrinsecae ab aeterno, nego consequentiam. Rem tene: Ego modo existens coexistit toti Deo, quia totus Deus modo existit, & ita coexistit toti aternitati intrinsecae Dei, quae ab ipso Deo non distinguitur: Antequam esset productus non coexistebam Deo, sicuti neque coexistam, cum desinam esse, non ex defectu existentiae Dei, sed ex defectu propriae existentiae. Idem tamen modo existens non possum in hoc instanti coexistere toti aternitati extrinsecae Dei, quia nunc non est tota aternitas extrinseca Dei, quae essentialiter dicit: totum tempus successiue fluens, quod modo non existit, sed tantum vnum indiuisibile ad illud spectans. Ad confirmationem dico aternitatem intrinsecam Dei in actu secundo non coexistere rebus creatis per suam essentiam, quia eadem esset aternitas intrinseca Dei, etiam si ego nunquam existerem, & tamen casu quo ego non existerem, non mihi coexistere: sed illi coexistit per suam essentiam, seu existentiam, quae sunt, idem & per existentiam creaturae: coexistere enim ut saepe dixi, est vtrumque extremum existere, quod non fit per essentiam vnius extremi, sed per vtrumque existentiam. Hoc vnum habet aternitas Dei per suam essentiam, videlicet talis esse naturae, ut implicet aliquid creatum existere, quin illi talis aternitas coexistat: ex se enim habet Deus essentialiter non posse non esse praesentem alicui creaturae existenti, eo ipso quod existat, quia supposita existentia creaturae quae essentialiter requiritur, ut Deus illi coexistat, ratione existentiae Dei coexistentia deficere non potest, quia existentia Dei est summe necessaria, nullo durationis termino circumscripta. De mente S. Thomae lae nostri Theologi supra citati, qui cum nobilissimis & antiquioribus discipulis D. Thomae, sanctum Doctorem ab hac impostura defendunt.

§. II.

Prasentia Dei de futuris liberis cum libertate humana componitur.

8 Aristoteles Perihermen. cap. 8. asseruit propositiones singulares de futuro contingente à Deo cognosci non posse, quia ex istis habet determinatam veritatem, aut falsitatem, sed vagè esse veras vel falsas, ita ut haec propositio *Petrus peccabit cras* neque in se determinatè vera sit, neque falsa, sed vera, vel falsa sub disiunctione.

Aristot. sequutus est Cicero l. 2. de natur. diuina paulò post principiū, in quem illa satis repetita, iure semper repetenda D. August. verba, lib. 5. de ciuitate Dei c. 5. *Ubi homines faceret liberos, fecit sacrilegos.* Ex his fontibus venenata pocula hauserunt Simon Magus & Manichæi, quorum haereticis his temporibus suscitauit Vviclef. contra quos solidè & eruditè agit Bellarm. lib. 3. & 4. de gratia & arbitrio. Aliqui vindicare ab hoc errore Arist. procurant: sed P. Soar. in opus. lib. 1. de scientia Dei c. 2. n. 11. cum Bonau. Greg. & Maiore, Arist. turpiter errasse dicit, consentit P. Valq. t. 1. p. 1. disp. 64. quod acriter propugnat Hurt. disp. 9. de anima sect. 6. subsect. 2.

Fundamentum praedicti erroris hoc est: supposita scientia Dei circa obiectum futurum, obiectum non potest non esse futurum: ergo est necessarium & non liberum: ergo si Deus cognoscit Petrum crastina die peccaturum, non potest non peccare, sed necessarii peccat, & ita illius peccatum, seu illius actus ex se peccaminosus liber non erit. Argumentum hoc ita retorqueo: supponamus per impossibile Deum fuisse inscium per totam aternitatem de actu peccaminoso exercendo, vel non exercendo in instanti immediatè sequenti, & argumentor sic: In instanti sequenti, vel erit actus peccaminosus, vel erit illius negatio: pone tibi quod malueris, si dicis futurum esse actum peccaminosum rectè infero: ergo nunc est futurum actus peccaminosi exituri in instanti sequenti, seu nunc verè dicitur actus peccaminosus, futurus est in instanti sequenti, seu actus peccaminosus erit in instanti sequenti, sed supposita in hoc instanti futuritione actus peccaminosi, seu supposito actu peccaminoso futuro in instanti sequenti, implicat in instanti sequenti non existere: ergo in instanti sequenti non est liber talis actus. Hoc argumentum est idem cum illo quod ad tam vesanum errorem traxit oratorum Principem, ut Deo scientiam futurorum liberorum denegaret, quod scientia seclusa eandem retinet fallaciam, quam detegere difficile non est, ut in praesenti materia dissoluatur, & ut praesentia Dei cum nostra libertate facile componatur.

Duplex est necessitas, vna antecedens, altera coniciens, necessitas antecedens est quae oritur ex aliquo tenente se ex parte actus primè respectu actus qui dicitur necessarius, seu necessitas, quae oritur ex causa: necessitas, coniciens est, quae oritur non ex aliquo praecedenti, neque tenente se ex parte actus primè, seu ex parte causae, sed necessitas quae oritur ex ipso actu secundo seu ex ipsa actione, ipsòve effectu. Haec necessitas non opponitur cum libertate, quia haec communis est cuiusque actui quantumvis libero; quilibet enim actus liber ex suppositione quod sit, non potest non esse, & supposita illius existentia non potest non existere. Necessitas antecedens libertatem destruit, quia non relinquit principium in differens ad operandum, & non operandum: de vtraque necessitate latius Contro. 12. ubi ex professo de natura libertatis disputabo.

Ex his principiis facile argumenta hereticorum dissoluantur. supposita scientia Dei de actu futuro libertatis non potest non existere actus in tempore in quo Deus illum exiturum cognouit: distinguo, non potest non existere actus necessitate consequenti; concedo: necessitate antecedenti, nego: ergo actus non est liber, nego consequentiam: item explicio: non ideo aliquid est futurum, quia Deus cognouit illud esse futurum, sed ideo Deus cognoscit futurum esse quia futurum est, quod eisdem ferè verbis docuit D. Hieronymus in cap. 26. Ieremiae: *Non ex eo quod Deus sciuit futurum aliquid, scitico futurum est, sed quia futurum est Deus nouit, quasi praescius futurorum.* Ex quo fit scientiam Dei ideo esse connexam cum effectu, quia supponit effectum productum independentem à tali scientia & consequenter totam necessitatem quam inducit praesentia obiecti praui oriri, ex eo quod obiectum prauium supponatur ante ipsam scientiam, necessitas autem, quae oritur ex suppositione ipsius obiecti oritur ex ipso obiecto, & ita non est illi antecedens neque illius potest laedere libertatem.

Obicit. Scientia Dei intrinseca est infallibilis: ergo non solum habet connexionem cum effectu ex eo, quod supponatur futurum. Probo consequentiam: Obiectum quod supponitur futurum potest non esse, v. g. etiam si meus voluntatis actus supponatur futurus crastina die, ego sum potens ad exercendum, vel non exercendum talem actum: ergo si ex alio capite actus non connectitur cum scientia, ergo qui possum non habere talè actum, possum scientiam Dei

Dei irritam reddere. Respondeo me posse antecederet ad omnem suppositionem crastina die elicere actum, & non elicere; iam vero supposita futuritione actus, seu ex suppositione quod illum sim elicurus, non posse non elicere illum, & eo ipso quod ex suppositione quod facturus sim actum, non possum non illum facere; ex suppositione quod sit scientia Dei, non possum non facere tale actum, quia suppositio scientie Dei inuoluit suppositionem actus futuri, quia scientia Dei essentialiter supponit suum obiectum: ex hoc fit me non posse irritam reddere scientiam Dei, quia ad hoc ut possum adhuc antecederet irritam reddere scientiam Dei, non sufficit me posse utcumque auferre illius obiectum, sed requiritur, ut possum supposita scientia obiectum auferre, & coniungere negationem obiecti cum ipsa scientia: quod nulla potentia possum præstare, quia supposita scientia est iam suppositum obiectum, quo supposito nulla potentia fieri potest ipsum non esse, nulla enim datur potentia ad hoc ut actus, qui est, ex suppositione quod de facto sit, de facto non sit.

13 Obiicit. Ego non possum facere ut non sit scientia Dei, quæ nunc est de meo actu futuro crastina die: sed posita scientia non potest non esse actus, quia non potest neque antecederet coniungi negatio actus cum scientia: ergo non possum facere, ut non sit factus. S. Bonavent. Okam, Greg. Gabr. Cord. Albertus Pighius, quos refert P. Molina l.p. q. 14. disp. 16. & Pater Soar. de absoluta scientia futurorum cap. 2. dicunt scientiam Dei ita contingentem esse ut, modo Deus possit facere ne ipse sciverit, imò ipse homo si non eliciat actum liberum quem tanquam obiectum scientia respicit. Solutionem hanc efficaciter rejiciunt P. Mol. & P. Soar. supra, & P. Didacus Ruiz t. de scientia, disp. 13. sect. 4. quia, ut vulgo dicitur, ad præteritum non datur potentia; neque potest Deus facere non fuisse quod de facto iam fuit, sed scientia quam modo habet Deus de meo actu libero fuit ab æterno: ergo neque Deus, neque ego possumus modo facere, quod ipsa non fuerit, ergo neque quod non sit, quia ex suppositione quod fuerit implicat non esse, quia scientia Dei essentialiter est æterna, & non potest tempore præterito extitisse, & in hoc non durare. Secundo si id quod fuit posset modo non fuisse, nulla esset certitudo de obiecto revelato, quia posset Deus facere quod non fuerit reuelatio, qua ablata obiectum nullam habet certitudinem cum totam illam ex reuelatione mendicaret.

14 Melius respondeo ex suppositione quod sit scientia me non posse facere illam non esse, aut non fuisse, quia si id aliquo modo possem facere, esset auferendo obiectum: sed ex suppositione quod sit scientia supponitur me non ablatum, sed positum effectum, quia suppositione facta implicat illud auferri à me ergo de primo ad ultimum, supposita scientia non possum auferre obiectum. Antecedenter ad scientiam possum facere, & non facere id, quo facto necessario est scientia, & quo non facto implicat scientia de illo ut facta, & necessario est scientia de illo ut non facta, seu de illius negatione, quia antecederet ad omnem scientiam possum modo elicere actum amoris, quo elicitu necessario cognoscitur talis actus ab æterno in hoc instanti futuro, & modo præsens in eodem instanti, ac proinde talis scientia est libera respectu mei non in se ipsa, sed in obiecto.

S. III.

Veritas futurorum liberorum statuitur.

15 Vna est omnium Catholicorum certissima veritas Deum ab æterno futura libera ab æterno cognoscere: vetumtamen non desunt aliqui afferentes propositiones illas in se non habere determinatam veritatem aut falsitatem, quos ego interpretor respectu nostri, quia nos non possumus determinatè cognoscere, an sint veræ vel falsæ, sed tantum cerè scimus esse veras, vel falsas ignorantes, quod illis ex his duobus extremis conueniat.

16 Dicendum est cum Patre Soar. & Patre Vasquez locis supra citatis propositiones has in se habere determinatam veritatem aut falsitatem, ita ut cum ego profero hanc propositionem, *Petrus peccabit*, Deus cognoscit me determinatè verum dicere, aut cognoscit me determinatè dicere falsum. Probatur primò ex cognitione diuina, qua nescit Deus Petrum crastina die peccaturum, & ex reuelationibus prophetarum, qui plura futura libera prædixere, quo-

rum propositiones affirmatiuas dicimus esse veras, quod nullas non totius scripturæ corruptor negabit: ergo similiter propositiones à nobis prolatae de isdem obiectis determinatam veritatem habebunt. Probo consequentiam. Ratio propter quam propositio circa futurum liberum dicitur non posse habere veritatem determinatam, est quia in se determinatum non est, sed hæc ratio non obstat respectu præsentis, quam habet Deus de his obiectis, & respectu reuelationum Prophetarum: ergo neque respectu iudicii à me facti seu propositionis à me prolatae circa id obiectum. Verge; & demus Deum reuelasse crastina die Petrum eliciturum actum contritionis, & me habere cognitionem quamdam, etiam non innitentem illi reuelationi, qua ex aliquibus coniecturis, vel temerè sine fundamento affirmo Petrum eliciturum actum contritionis, in hoc casu iudicium quod Deus habet de contritione futura est verum: ergo similiter verum erit iudicium quod ego habeo de eadem contritione futura; si enim ego iudico idem quod Deus iudicat sicut Deus verè iudicat, sic ego verè iudicabo, implicat enim dari duo iudicia representantia idem obiectum cum eisdem circumstantiis, & vnum esse verum, & non aliud, ut ex ipsis terminis est per se notum. Deinde si postquam Deus reuelasset Petrum crastina die eliciturum actum contritionis diceret Ioannes: *Petrus non elicit crastina die actum contritionis*: censetur hæreticus, si reuelatio à Deo facta esset sufficienter applicata: ergo illa propositio negatiua esset falsa: ergo propositio de futuro contingenti falsitatem habet, non enim quis poterit hæreticus censeri, qui nullum iudicium formaliter falsum concepit.

Secundò. Hæ propositiones, *Petrus peccabit*, *Petrus non peccabit*, sunt contradictoriæ, sed ex duabus contradictoriis vna debet esse vera, & altera falsa: ergo ex his propositionibus vna debet esse vera, & altera falsa. Maior & minor neque recentem Summulitatem latebunt: Maior specialiter probabitur: vna ex his propositionibus affirmat Petrum peccaturum, altera id negat: ergo sunt affirmatio & negatio eiusdem de eodem: Minor per se patet: Consequentia est legitima.

Tertiò arguo: Etiam si Petrus modo sit indifferens ad peccandum, vel non peccandum die crastina, de facto determinabitur ad peccandum, vel determinabitur ad non peccandum, quia inter hoc quod est peccare & non peccare non est medium; si se determinabit ad peccandum, vera erit hæc propositio, *Petrus peccabit*, & falsa, *Petrus non peccabit*: & contra si se determinabit ad non peccandum: ergo hæc propositiones habent determinatam veritatem, & falsitatem. Verge: in hoc instanti verum est dicere, *Petrus modo peccat*: ergo heri verum erat dicere, *Petrus erat peccabit*. Probo consequentiam: quod modo est præsens, heri erat futurum, quia esse futurum in aliquo tempore nihil aliud dicit quam præsentiam rei in tempore futuro: ergo qui heri diceret, *Petrus erat peccabit*, diceret id quod modo est: ergo illius dictio conformaretur cum obiecto: ergo esset vera.

Obiicies: futurum liberum non habet esse determinatum: ergo non habet veritatem determinatam. Probo consequentiam: Veritas obiectiua determinata non distinguitur ab ipso obiecto, sed futurum liberum, quod est obiectum non habet esse determinatum: ergo non habet veritatem obiectiua determinatam. Censent aliqui hæc futura non cognosci in seipsis, sed in decreto, quo Deus illa prædestinat. Contra quod decretum feliciter scripsere Doctores nostræ Societatis: legatur Ruizius t. de voluntate, vbi à disp. 27. vsque ad 38. decretum prædestinatum respectu actus peccaminosi valdissimè impugnat. Respondeo distinguendo illud antecedens: futurum liberum non habet esse determinatum in causa, concedo: in se, subdistinguo: non habet esse determinatum actuale, concedo; non habet esse determinatum futurum, nego; hoc est, non illud habebit, nego: Deinde nego consequentiam. Ad confirmationem, Distinguo maiorem propositionem: veritas actualis obiectiua non distinguitur ab ipso obiecto sumpta præcisè in ordine ad se, concedo; sumpta in ordine ad intellectum, subdistinguo: veritas actualis non distinguitur ab ipso obiecto sumpta præcisè in ordine ad se, concedo; sumpta in ordine ad intellectum, subdistinguo: veritas actualis non distinguitur ab ipso obiecto, siue præterito, siue futuro, concedo maiorem: non distinguitur ab ipso obiecto ut actu existente præcisè, & non præterito vel futuro, nego maiorem: